

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

16/93 Lepikkoa raivatessa metsurin kuolemaan joh-
tanut työtapaturma

työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

1. Tapahtuman kuvaus

N.N oli sopinut naapurinsa kanssa 10—15 metrin mittaisten leppien kaatamisesta energiapuuksi. Sopimuksen mukaan työ tehtiin urakkatyönä ja N.N:lle sopivana ajankohtana. Päivittäisestä työajan pituudesta ei oltu sovittu. N.N oli maininnut naapurille ottavansa poikansa mukaan urakkaa tekemään, koska poika oli työttömänä. Urakan antajalla ei ollut mitään tätä järjestelyä vastaan.

N.N ja hänen poikansa K.K olivat olleet raivaamassa tiheänä kasvavaa leppikkoa jo viisi päivää. N.N kaatoi lepät moottorisahalla ja K.K karsi niitä vesurilla sekä kokosi puut kasoiksi. K.K oli yleensä jonkin matkan päässä N.N:n työskentelypisteessä, ettei hän jäisi kaatuvan puun alle. K.K havaitsi, että N.N:n moottorisaha oli käynyt pidemmän aikaa tyhjällä, eikä sahauksen ääntä ollut kuulunut. Hän lähti tarkastamaan tilanteen. Hän havaitsi N.N makaavan selälään. Hänen jalkojensa kohdalla oli kaatunut leppärunko. N.N:n kasvoissa oli ruhjevamma. Hänen lakkinsa löytyi vierestä ja siinä oli puukaarnaa ja verta. N.N:n moottorisaha oli muutaman metrin päässä. K.K ryhtyi antamaan elvytystä. Kun elvytys ei tehonnut, hän lähti hälyttämään apua. Terveyskeskuksessa todettiin, että N.N oli menettänyt henkensä.

Kokemus ja opastus

N.N oli ammatiltaan autonkuljettaja. Hän oli sivutöinä kerrotun mukaan tehnyt paljonkin metsätöitä. Varsinaista opastusta metsätöihin hän ei ollut kuitenkaan saanut. Myöskään leppikkoa kaatamaan lähtiessään ei työnteettäjällä ollut antanut hänelle minäänlaista opastusta.

Organisaatio

Työtä teetti N.N:n naapuri, joka oli paitsi maanviljelijä myöskin urakoitsija. N.N:n työsuhte oli urakkaluontoinen leppikon kaatamista ja raivausta varten.

2. Tapaturman vaikuttaneita tekijöitä

Virheellinen kaatotapa

Paikalla todettiin, että N.N oli kaatanut leppikkoa pystymetsään päin. Paikalla oli useita konkeloon jääneitä leppärunkoja. Rungot oli kaadettu poikkisahauksella jättämättä nk. pitopuuta. Jäljistä päätellen N.N oli karsinut maahan asti kaatunutta leppärunkoa konkelon alla, kun konkelo oli kaatunut hänen päälleen. Kaikesta päätellen hän oli paljonkin työskennellyt konkeloiden muodostamalla vaara-alueella.

Henkilönsuojainten puuttuminen

N.N:llä sen paremmin kuin K.K:llakaan ei ollut suojakypärää, kuulosuojaimia tai silmäsuojaimia. N.N:llä oli metsuripuku mutta ei metsurisaappaita. K.K:lla ei ollut mitään suojarusteita.

N.N:llä ei ollut myöskään konkeloliinaa tai väkäreitä käytettävänä puita kaataessaan.

Opastuksen ja valvonnan puute

N.N oli ottanut kaatotyön urakkana. Urakan antajalla oli se käsitys, että N.N on kokenut metsuri. Koska N.N:n piti alkaa kaatotyö silloin, kun hänelle parhaiten sopi, ei urakan antaja ollut antanut ohjeita eikä neuvota työn turvalliseksi suorittamiseksi. Hän ei ollut myöskään käynyt katsomassa, miten N.N ja K.K kaatotyötä suorittivat.

3. Vastaavien tapaturmien torjunta

1. Metsurin ammattitaidon varmistaminen

Annettaessa metsurille kaatotyötä suoritettavaksi, tulee urakan antajan varmistua siitä, että metsuri on ammattitaitoinen. Metsurin ammattitaidon voi varmistaa seuraamalla hänen työskentelyään sekä kaatojäljistä.

2. Oikea kaatojärjestys

Metsurin tulee tehdä suunnitelma kaatojärjestyksestä ennen kaatotyön alkamista. Puut tulee kaataa suunnatulla kaadolla aukkopaikkoihin siten, että konkelon syntymisen vaaraa ei ole. Mikäli kaadossa syntyy konkeloa, on se välittömästi laukaistava turvallisella tavalla. Mikäli konkeloa ei saada laukaistua, on vaara-alue merkittävä. Vaara-alueella ei saa työskennellä.

3. Henkilönsuojaimet

Metsurilla tulee olla kaikki metsurin henkilönsuojaimet. Näihin kuuluu suojakypärä, kuulonsuojaimet sekä silmäsuojaimet. Tämän lisäksi metsurilla tulee olla viiltosuojilla varustettu haalari sekä metsurin turva- saappaat.

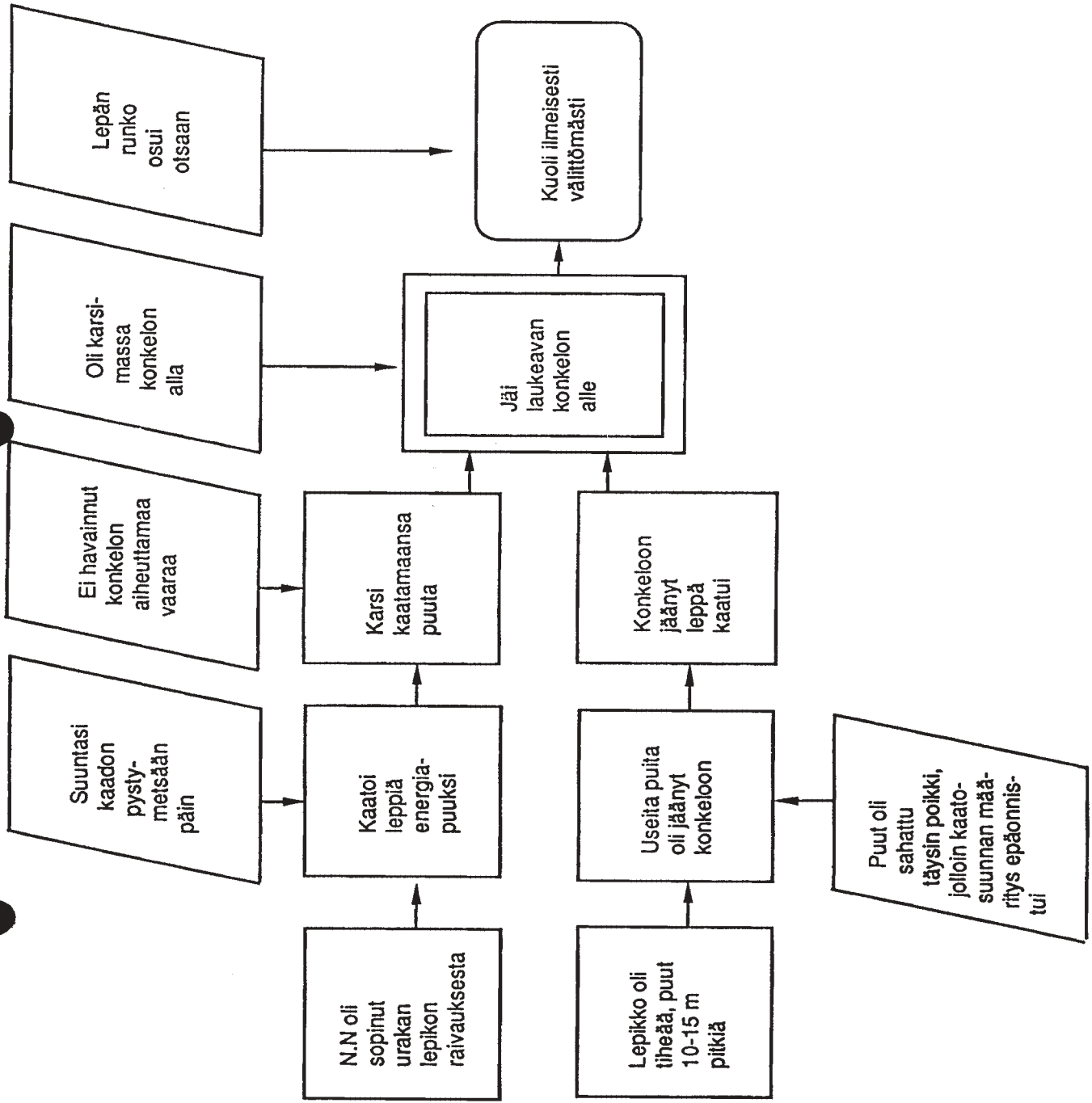
Metsurilla tulee olla myöskin konkeloliina mahdollista konkelon laukaisua varten sekä väkäreitä kaatosuunnan varmistamiseksi.

Työnantajan tulee huolehtia siitä, että metsurilla on edellä mainitut välineet hänen lähtiessään suorittamaan metsätyötä.

LIITE:

— Kaavio tapahtumista ja tapaturmatekijöistä

LEPIKON
RAIVAUS-
HAKKU

**Tapaturmavakuutus-
laitosten Liitto**

Bulevardi 28
00120 Helsinki
puh. (90) 680 401

Jaarli Oy 1994